

po možnosti galico. Vse drugo blago bode morale priskrbovati svojim članom kmetijska podružnica in kmetijsko društvo v Ptuj. To je kratko poročilo o zadevah, ki so se rešile pri tej seji.

Gospodarstvo.

Cenejša živila. Vsled sklepa ministrstva v Beogradu se bodo meseca januarja dajala cenejša živila revnim slojem brez sredstev, dalje delavcem, nameščem ter uradnikom, ki so odvisni le od svoje dnevne, tedenske ali mesečne plače, oziroma mezde. Ta živila se bodo nakazala v razdelitvi: 1.) železniškem aprovizacijam za aktivne železničarje, 2.) „Samopomoči“, 3.) pri „Vojni zvezi“ v članjenim konzumom, 4.) „Splošni gospodarski zadrugi“, 5.) Gospodarski zvezi“ za člane, ki so tam vpisani. — Če pa za sprejemanje cenejših živil opravičeni ni nikjer včlanjen, dobi cenejša živila pri mestni aprovizaciji. Ker pa se je dognalo, da so v teh organizacijah vpisani tudi imovitejši člani in nekateri celo pri raznih organizacijah, bodo dobivali cenejša živila ne glede na članstvo le tisti, ki dobe od mestne aprovizacije posebno legitimacijo, tako da nihče ne bo mogel dobivati cenejša živila na dveh ali treh krajih. — Legitimacije za cenejša živila se bodo izdajale pri krušnih komisijah, in sicer članom „Samopomoči“ na podlagi članske knjižice „Samopomoči“, vsem drugim (razven železničarjem) pa na podlagi pravilno izpolnjene vprašalne pole, ako bodo sprejeti v cenejšo prehrano. Aktivni železničarji sploh ne rabijo nobenih legitimacij, ker dobe cenejša živila pri železniških aprovizacijah. Ako pa imajo aktivni železničarji in člani „Samopomoči“ poleg plače še kako privatno premoženje, morajo izpolniti tudi vprašalne pole, katere dobe pri železniških aprovizacijah, oziroma pri „Samopomoči“, kjer jih morajo tudi izpolnjene vrniti. — Hišni posestniki morajo strankam podpisati vprašalne pole, da se ugotovi, da stranka resnično stanuje v dotični hiši. Če bi hišni gospodar ne hotel podpisati vprašalne pole, bode kaznovan. Za svoj podpis pa je hišni gospodar le toliko odgovoren, če bi vedoma podpisal polo, n. pr. ako bi imela kaka stranka posestvo ali premoženje, pa bi ga ne uvedla v poli itd. Kdor bo sprejet v cenejšo prehrano na podlagi napačnih ali goljufijah navedb kakor tudi vsak sokrivec bo kaznovan z globo do 20.000 kron in zaporom do šestih mesecev.

Dopisi.

Na poti iz Ptuja do Vurberga nas še vedno pozdravljajo dvojezične občinske table. Ali se morda to pusti na ljubo nemščurkemu

Pravljice Božene Nemicove.

Prevedel Dr. P.

(Nadaljevanje.)

„Zakaj? Kdo stanuje v tem gradu?“
„Lepa kraljična stanuje v njem, ki je tako močna, da celo vojsko premore. Še te dni se je merila z nekim mogočnim kraljem, ki jo hotel izlepa ali izgrda dobiti za ženo; ona je bila pri volji vzeti ga za moža, če jo premore. Kaj mu je pomagala vsa vojska! Ali niste videli mrtvecev na loki? Kaj boste šele vi proti njej?“
„Naj je, kakorkoli, poskusim vendarle,“ je odgovoril Silomil in se spustil v grad. Na dvoru je zlezal s konja in brez zapreke stopil v grad. V neki sobi, ki je bila neizmerno okrašena, je videl na steni meč, ki je sam poskakoval iz nožnice. „Ti menda grozno rad sekaš,“ je rekel Silomil, „midva spadava vkup, le pojdi k meni.“ Potegnil je nemirni meč iz nožnice in porinil svojega na njegovo mesto.
Jedva ju je menjal, je vstopila iz sosedne sobe prekrasna deva, ki je rekla ponosno neznanemu tujcu: „Kako se drzneš priti v moj grad? Ali ne veš, kaj ti grozi?“
Silomil je tako občudoval njeno krasoto, da ni vedel, kaj mu je rekla. Šele ko je svoje besede ponovila, je odgovoril: „Kaj bi mi grozila? Kako bi mogla ti, krasna deva, biti tako kruta, da bi me hotela ubiti?“

grajskemu ravnatelju Gumpertu, kateri se vedno vozi po tej cesti na vurbersko grajsčino, ker se boji, da bi tamošnje uradništvo bolj demokratično postopalo s tamošnjimi ubožnimi sloji, nego on diktira. Eno leto potrpežljivosti je že minulo; da pa drugo leto ne bo več tako, imamo upanje.

Povišanje cen med časom kolkovanja bankovcev. Radi tega prestopka je bil marsikdo kaznovan, a zvedeli se nismo, da je bil kaznovan gospodarski ravnatelj večkratnega milijonarja grofa Herberstein-a, ker je ukazal v grajsčinskem vinotoku povišati cene vin med časom kolkovanja bankovcev. A da bi plačo težakom delavcem zvišal, to mu ne gre v glavo.

Iz Majšperga. Po vaseh so hodili agenti, ki so kmetom pripovedovali, da so zastopniki tvrde Senčar iz Ptuja, so kupovali jajca in dajali za vsako jajce 1 K in neko nakaznico, za katero se baje pri Senčarju dobi 1 kg soli. Seveda trgovec Senčar o tem ni nič vedel in ljudje za svoje listke niso nič dobili razen dobrega nauka, da naj ne verujejo vsakemu sleparju. Domači človek ne dobi niti jajca, niti mleka, niti masla; če pa pride kak nepoznan goljuf, se mu dobičkaželjni ljudje vsedejo na najneumnejše limanice.

Kje tiči vzrok draginje? Neki tukajšnji trgovec je imel v Zagrebu kupljene 3 vagone moke. Ko je prišel po njo, je cena že zopet nekoliko poskočila in mlinar je iskal izgovorov, da ne bi dal moke. Vendar je trgovec srečno naložil 1 vagon, a ni mogel dobiti več vagonov, dasiravno je videl na kolodvoru prazne vagone. Opravičeno je sumil, da je imel mlinar svoje prste vmes in preprečil dobavo vagonov. Trgovcu ni preostalo drugega, kakor da je dal moko zapeljati k špediterju v skladišče. Seveda nastanejo s tem veliki stroški, katere mora plačati tisti, ki kupi moko. Tudi za prvi vagon je moral trgovec „mazati“ blizu 1000 K, da je šel hitro naprej. Ali je znabiti to „mazanje“ način, katerega je mislil g. ministerski predsednik, da si „uradnik lahko tudi kje drugod kaj zasluži?“ Vzrok draginje je pohlepnost po dobičku brez dela. Vsak naj vestno in pridno dela, za svoje delo pa naj dobi pošteno zaslužno plačilo.

Politične vesti.

Jadransko vprašanje v odločilnem štadiju. Beograd, 22. dec. (Jsl.) Zadnje vesti iz Pariza se ujemajo v tem, da stojimo tik pred odločitvijo v reškem vprašanju. Anglija in Francija sta se očitno naveličali italijanskega zavlačevanja in energično zahtevata konec. Italijani še sicer vedno vztrajajo na svojih zahtevah, vendar pa niso več tako nepristopni. V strahu pred ameriško grožnjo, da bodo ustavile Zedinjene države vsako finančno in gospodarsko podporo, ako Italija ne popusti,

in pa pod pritiskom močne socialistične opozicije so se laški vladni krogi že več ali manj sprijaznili z mislijo, da s svojimi zahtevami ne bodo prodrli. Anglija in Francija sta se postavili po dolgem in neodločnem cincanju slednjic vendar jasno na ameriško stran, tako da bodo ostali italijanski delegati v Parizu v jadranskem vprašanju osamljeni. Kakor je podoba, bodo poskušali vsaj to preprečiti, da bi prišla Reka z luko direktno pod Jugoslavijo. Zavzemali se bodo za to, da postane samostojna država, če mogoče pod italijanskim, drugače pa vsaj pod mednarodnim pokroviteljstvom.

Laško popuščanje. Ldu, Beograd, 20. dec. „Beogradski dnevnik“ javlja: Naš položaj v vprašanju Reke je zadovoljiv. Uspehi socialistov in grožnje Wilsona, da odreče Reki vsako gospodarsko pomoč v primeru nepopravljivosti, so Italijo prisilile, da omeji svoje pretenzije. Italija sedaj gleda, da se na primeren način umakne. Vprašanje samostojne reške države je definitivno opuščeno. Italija zahteva zase samo mesto in dovoljuje pristanišče Jugoslaviji. To znači, da se Reki odpoveduje.

Istrske meje. (Jsl.) Bakar, 22. dec. Italijanski listi se živahno bavijo z vprašanjem, kje naj se potegne meja v Istri za slučaj, da Reka ne pripade Italiji. Večina listov se zavzema za to, da Italija na vsak način zahteva za sebe Volosko in Opatijo, dočim Avanti in druga socialistična glasila povdarjajo, da je treba brez pridržkov sprejeti Wilsonov načrt. Posebno živahna je debata o usodi kvarnerskih in dalmatinskih otokov. Nacionalistična glasila sicer še vedno kriče, da si mora Italija s posestjo vseh važnejših otokov zagotoviti popolno gospodstvo nad Jadranom, vendar pa se da iz poročil posneti, da laška javnost že uvideva, da bo morala tudi tukaj popustiti. Zlasti bi bili voljni, odreči se kvarnerskim otokom, v slučaju da izgube Reko.

Društvene vesti.

Podružnica Slovenske kmetijske družbe v Ptuj ima svoj redni občni zbor na dan sv. treh kraljev (6. januarja 1920) ob 9. uri v gostilni Zupanič v Ptuj. Udnino za 1. 1920 sprejemajo gg. Jos. Zupanc na okr. glavarstvu, Ludv. Sagadin na okr. zastopu in Ferdo Skuhala v Posojilnici, Narodni dom. Člani naj udnino čimprej, najpozneje pa do 8. januarja 1920 poravnajo, ker se jim drugače list „Kmetovalec“ ustavi.

Dramatično društvo je uprizorilo v soboto, 19. t. m. šaljivo tridejanko Veharjevo letovišče. Igralo se je, hvala bogu, vendar enkrat tako, da gledalcu ni bilo mučno gledati na oder; vse loge so bile več ali manj dobre, nekatere prav dobre.

„Ubiti te nočem, toda bojevati se moraš z menoj.“ Če zmagaš, bom jaz tvoja sužnja in tvoje bo vse, kar tukaj vidiš; če ne, moraš umreti.“

„Dobro“, je odgovoril kraljevič, vzemj torej meč.“ Kraljična je priskočila k zidu, potegnila meč in v ognjavitosti ni opazila, da nji njen. Jedva sta se meča dotaknila, je bil njen na dvoje in padel ji je iz roke. „O gorje!“ je zaklicala. „Sedaj sem tvoja sužnja.“ „Nisi sužnja“, je rekel Silomil. „Gospodari nad vsem in tudi nad menoj, samo ne odganjaj me odtod.“ Poveljui, vse se bo zgodilo.“ Če smem veleovati, bi imel samo eno povelje za tebe: da me pustiš tukaj in me vzameš za svojega soproga.“

„Tvoje povelje rada izpolnim,“ je rekla deva in mu podala roko. „Ti mi ugajaš; močnega in junaškega moža sem si vedno želela in ti si dokazal svoje junaštvo.“ Kraljevič ji je poljubil roko, ona pa je pravila: „Pred svatbo pa mi moraš dovoliti, da se na sedem dni odpeljem iz gradu.“

„Kam se odpelješ?“
„Tega ti ne smem povedati. Tukaj imaš ključ do vseh sob in zakladov, kar jih je v gradu. Ene edine komnate, ki jo odpira ta zlati ključ, ne smeš odpreti, če me hočeš za ženo imeti.“

Silomil si je shranil ključ in obljubil, da v komnato ne pogleda. Nato se je ločil od kraljične in ona je odšla. Prvi dan je hodil po gradu, ogledoval si vrtove in se razgovarjal s služabniki. Drugi dan se mu je jelo tožiti in ves dan ni mislil na nič drugega, ko na

navestino prepoved. „Morebiti me je hotela samo izkušati“, je govoril sam sebi in sukal zlati ključek v rokah. „Kaj bi tam je moglo najti, da bi tega kot bodoči mož ne smel videti? Saj ne bo spoznala, četudi pogledam.“ Tako se je izgovarjal radovedni Silomil, odvezal zlati ključ in šel v komnato. Tukaj je našel z razbeljeno verego k zidu prikovanega človeka.

„Kdo si ti in kaj tukaj delaš?“ je vprašal kraljevič. „Oh, prosim te, pomози mi odtod. Jaz sem kralj ognja. Mogočna kraljična, ki sem jo snubil, me je v bitki premagala; moral sem bežati, ko je pobila vse moje ljudi; ona pa me je dohitela in tukaj prikovala.“

Silomilu se ni zdelo varno prikovanega jetnika odvezati, ker pa je tako milo prosil, naj mu vsaj za trenutek olajša, se je ga usmilil in presekal z mečem verigo. Kralj je takoj izginil. Zdaj se je Silomil prestrašil tekel za njim, če bi ga kje dohitel, pa zastoj. Strahoma je pričakoval nevesto; minilo je sedem dni, minilo dvakrat sedem dni, a ni je bilo. Uvidel je, da se izpolnijo nevestine besede in da je vse izgubljeno.

Spomnil se je sedaj svojih mogočnih svakov. Morebiti vedo oni, kje je njegova nevesta. Ukazal je takoj, naj mu osedlajo nehitrejšega konja, na katerem je zdiral iz gradu. Najprej je prijezdil k Solčniku, kjer sta ga sestra in svak z veseljem pozdravila. Vprašal je, če vesta kaj o močni kraljični?

„Ljubi moj, tega ne vem. Morebiti pa ve tvoj drugi svak, Mesečnik. Če hočeš, spremim te k njemu.“ Silomlu je bilo ljubo in Solčnik ga je nesel na zlatih perotnicah k svaku Mesečniku.